

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (ΤΑΞΕΙΣ: Α΄, Β΄, Γ΄)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΜΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ (45΄ - 60΄)

Γενικές οδηγίες

1. Τα **γνωστά** κείμενα μπορούν να προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή, αρκεί να είναι διδαγμένα.
2. **Άγνωστο** κείμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, εφόσον κρίνεται κατάλληλο από τον διδάσκοντα από:
 - α. τα εγχειρίδια του Γυμνασίου *Ο λόγος ανάγκη της ψυχής* (με την προϋπόθεση ότι δεν έχει διδαχθεί)
 - β. τον *Οδηγό του Εκπαιδευτικού*, εφόσον το κείμενο δεν έχει αξιοποιηθεί στην τάξη,
 - γ. οποιαδήποτε άλλη πηγή

Κριτήρια επιλογής άγνωστου κειμένου:

- να προσφέρεται για αξιολόγηση του βαθμού κατανόησης του περιεχομένου και των στοιχείων λογοτεχνικού γραμματισμού
- να ανταποκρίνεται στους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας
- να σχετίζεται με το διδαγμένο κείμενο πρωτίστως ως προς το θέμα ή / και τη μορφή ή / και το ύφος
- να μην είναι εκτεταμένο - να μην υπερβαίνει τις 25-30 γραμμές.
- να είναι εύληπτο και κατανοητό
- να είναι εγνωσμένης λογοτεχνικής αξίας

Τα ίδια κριτήρια ισχύουν και για την επιλογή γνωστών-διδαγμένων κειμένων εκτός των παραπάνω πηγών (σχολικό εγχειρίδιο και οδηγός εκπαιδευτικού).

Τύπος ερωτήσεων

- Οι ερωτήσεις να είναι διαβαθμιζόμενης δυσκολίας και να διακρίνονται σε ερωτήσεις σύντομης απάντησης, **με τις οποίες εξετάζονται βασικές πυρηνικές γνώσεις και στοιχειώδεις νοητικές λειτουργίες** (εντοπισμός κειμενικών στοιχείων για την τεκμηρίωση μιας απάντησης) και σε ερωτήσεις συνανάγνωσης/ συνεξέτασης (συγκριτικής ανάλυσης) των κειμένων, **με τις οποίες εξετάζονται πιο σύνθετες δεξιότητες** (ανάλυση και συνδυασμός δεδομένων, συνθετική – κριτική σκέψη κ.ο.κ.) και **ελέγχεται ο βαθμός αφομοίωσης από μέρους των μαθητών των στοιχείων λογοτεχνικού γραμματισμού.**
- Οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένες και όχι ετεροβαρείς, να μην πριμοδοτούν λ.χ. αποκλειστικά τις «βασικές» ερωτήσεις των πυρηνικών γνώσεων εις βάρος εκείνων της σύγκρισης των κειμένων, να μη δίνουν έμφαση σε ένα από τα 3 σκέλη του αντικειμένου του μαθήματος (π.χ. μόνο στο γνωστικό ή στο αξιακό περιεχόμενο, παραμελώντας τη μορφή και τον λογοτεχνικό γραμματισμό).

- Σημειώνεται ότι στο διαγώνισμα δίνονται στους μαθητές και στις μαθήτριες όλα εκείνα τα γλωσσικά ή πραγματολογικά στοιχεία που είναι αναγκαία για την καταρχήν απρόσκοπτη προσπέλαση των κειμένων, διδαγμένων και μη.
- Διευκρινίζεται ότι δεν τους δίνονται στοιχεία που αποτελούν **βασικές πυρηνικές γνώσεις**, η κατάρκτηση των οποίων ελέγχεται μέσω του διαγωνίσματος (π.χ. είδος κειμένου κλπ.)
- Εξυπακούεται ότι η διατύπωση των ερωτήσεων θα πρέπει να είναι σαφής και εύληπτη.

Διαδικαστικά διαγωνίσματος τετραμήνου (χρονική διάρκεια, κατανομή μονάδων κλπ.)

- Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να απαντήσουν **σε όλες** τις ερωτήσεις του διαγωνίσματος σε χρονικό πλαίσιο **μίας (1) διδακτικής περιόδου (45')**.
- Το διαγώνισμα Λογοτεχνίας Γυμνασίου αποτελείται από **δύο μέρη** και η κατανομή των μονάδων έχει ως εξής:

Δόμηση εξεταστικού δοκιμίου τετραμήνου Γυμνασίου		
Μέρος Α΄ [1 ερώτηση]	Διδαγμένο κείμενο Ερωτήσεις σύντομης απάντησης, με τις οποίες εξετάζονται βασικές πυρηνικές γνώσεις και στοιχειώδεις νοητικές λειτουργίες (γνώση, κατανόηση)	6 μ.
Μέρος Β΄ [3 ερωτήσεις]	Ερωτήσεις ανάλυσης, συνανάγνωσης - συγκριτικής ανάλυσης δεδομένων Σύγκριση διδαγμένου με αδίδακτο κείμενο: Ερωτήσεις ανώτερων νοητικών λειτουργιών (εφαρμογή, σύγκριση, ανάλυση, σύνθεση, σχολιασμός)	14 μ.
Σύνολο:		20 μονάδες

Διευκρινίσεις

- Οι εξεταζόμενοι καλούνται να απαντήσουν **σε τέσσερις (4) ερωτήσεις**. Κάθε ερώτηση μπορεί να έχει υποερωτήματα, αν αυτό κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο. (Το **Α΄ Μέρος περιλαμβάνει ένα (1) διδαγμένο κείμενο. Δίνεται μία (1) ερώτηση**. Στο **Β΄ Μέρος περιλαμβάνονται τρεις (3) ερωτήσεις** – η μία (1) μπορεί να αφορά μόνο το διδαγμένο. Με την ερώτηση αυτή εξετάζονται ανώτερες νοητικές δεξιότητες (π.χ. εφαρμογή, ανάλυση). **Νοείται ότι το διδαγμένο κείμενο του Α΄ Μέρους είναι διαφορετικό από το διδαγμένο κείμενο του Β΄ Μέρους.**
- Οι ερωτήσεις αφορούν κατανόηση και σχολιασμό του περιεχομένου ή/και αισθητική αποτίμηση των κειμένων (μέσω της συνεξέτασης μορφής και περιεχομένου). **Δύο** από τις ερωτήσεις πρέπει να αφορούν σύγκριση ενός διδαγμένου ποιητικού ή πεζού κειμένου με ένα αδίδακτο ποιητικό ή πεζό κείμενο, ως προς τη θεματική, τις αφηγηματικές τεχνικές (αν τα κείμενα είναι πεζά), το ύφος, τα εκφραστικά μέσα κλπ.

- Κείμενα (πεζά ή ποιητικά) μπορούν να δίνονται αυτούσια, εάν είναι σύντομα. Εάν τα κείμενα είναι εκτεταμένα, να δίνονται αποσπασματικά, ώστε να μην υπερβαίνουν το καθένα τις 25-30 γραμμές.
- Η σύγκριση κειμένων να γίνεται ανάμεσα σε ένα (1) διδαγμένο και ένα (1) άγνωστο κείμενο.
- Δεν περιλαμβάνεται στο διαγώνισμα ερώτηση που να αφορά αποκλειστικά το αδίδακτο κείμενο.
- Στο σύνολο των κειμένων **πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνονται και πεζά και ποιητικά κείμενα.**
- **Κάθε ερώτηση να παρατίθεται κάτω από το κείμενο στο οποίο αναφέρεται. Να μη γράφονται όλες οι ερωτήσεις μαζί στο τέλος, μετά από όλα τα κείμενα. Οι απαντήσεις να γράφονται σε φύλλα εξέτασης.**

ΤΕΛΟΣ